

Jurisprudentiebulletin RSJ

2010 / 3

*Raad voor Strafrechtstoepassing
en Jeugdbescherming*

Jurisprudentie-bulletin RSJ 2010/3

zie ook www.rsj.nl

<p>Zaaknummer: 09/3341/GA</p> <p>Datum uitspraak: 12 maart 2010</p>	<p>Persoonlijke verzorging; Ontvankelijkheid materieel; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Nu beklag ziet op uitvoering van algemene regel (verstrekking van halalmaaltijden) is klager ontvankelijk in beklag. Verstrekking van halalmaaltijden aan gedetineerden die daar op grond van geloof of levensovertuiging geen prijs op stellen is in strijd met de wet. Beroep en beklag van klager in zoverre gegrond. Tegemoetkoming € 40,=.</p>	<p>blz. 6</p>
<p>Zaaknummer: 09/2956/GA</p> <p>Datum uitspraak: 5 maart 2010</p>	<p>Telefoon</p>	<p>Van gedetineerde mag toelichting verlangd worden om noodzaak telefonisch contact met advocaat aannemelijk te maken. Marginale toetsingsbevoegdheid directeur vwb noodzaak. Geen steun in het recht voor stelling directeur dat klager schriftelijk noodzaak moet aantonen en behandeling (straf)zaak aanstaande dient te zijn. Gelet op de desgevraagd summier toelichting van klager bij het verzoek, is het beroep van klager ongegrond.</p>	<p>blz. 7</p>
<p>Zaaknummer: 09/2983/GA</p> <p>Datum uitspraak: 4 maart 2010</p>	<p>Bezoek; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Onweersproken is dat in aangeboden spreekkamer voor bezoek zonder toezicht voorzieningen als bed, toilet of kraan ontbreken. Nu de gegrondverklaring van klagers klacht en de toegekende tegemoetkoming uitgaan van een door de beroepscommissie niet geschikt geoordeelde ruimte, is het beroep ontvankelijk en gegrond, mede omdat ontbreken van passende ruimte aan directeur wordt toegerekend. Tegemoetkoming € 25,=.</p>	<p>blz. 8</p>
<p>Zaaknummer: 09/1926/GA</p> <p>Datum uitspraak: 2 maart 2010</p>	<p>Vervoer; Ontvankelijkheid formeel; Ontvankelijkheid materieel</p>	<p>Klachten zijn tijdig ingediend. Beslissingen waarover wordt geklaagd, beveiligingsmaatregelen tijdens het vervoer van klager, betreffen geen beklagwaardige beslissingen van de directeur. Klager is om die reden alsnog niet-ontvankelijk in beklag.</p>	<p>blz. 9</p>
<p>Zaaknummer: 09/1002/GA en 09/1021/GA (eindbeslissing)</p> <p>Datum uitspraak: 1 maart 2010</p>	<p>Zorgplicht niet betrachten Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Beklag i.v.m. nog steeds niet hebben van passend kunstgebit gegrond verklaard. Beroepscommissie heeft in tussenbeslissing beslist dat er aanleiding is voor toekenning van financiële tegemoetkoming. Die wordt vastgesteld op basis van werkelijk te maken financiële kosten en voor door klager ondervonden ongemak. Beroep van directeur gegrond voor zover hem is opgedragen klager nieuw kunstgebit te verstrekken. Beroep van klager gegrond en toekenning van tegemoetkoming van € 100,=.</p>	<p>blz. 10</p>

<p>Zaaknummer: 09/3363/GA/</p> <p>Datum uitspraak: 22 februari 2010</p>	<p>Ordemaatregel afzondering;</p> <p>Ordemaatregel aanleiding</p>	<p>Tutoyeren van klager door een personeelslid is, gelet op uitgangspunt van respectvolle bejegening, in beginsel niet wenselijk. Omstandigheid dat een personeelslid dit toch gedaan heeft ondanks klagers verzoek dit niet te doen, rechtvaardigt echter klagers reactie - spugen naar dat personeelslid - niet. Oplegging van ordemaatregel is daarom niet onredelijk of onbillijk. Beroep van klager ongegrond.</p>	<p>blz. 10</p>
<p>Zaaknummer: 10/0314/GB</p> <p>Datum uitspraak: 23 maart 2010</p>	<p>Plaatsing/ overplaatsing extern gelijk regime gelijk beveiligingsniveau niet EBI of longstay</p>	<p>Plaatsing in z.b.b.i. buiten regio i.v.m. wachtlijsten voor inrichtingen dichterbij. Het zonder nadere motivering klager niet (tevens) op wachtlijst plaatsen voor inrichting in regio wordt in de laatste fase van detentie niet begrijpelijk geacht. Beroep gegrond en opdracht tot nieuwe beslissing.</p>	<p>blz. 11</p>
<p>Zaaknummer: 10/0101/GB</p> <p>Datum uitspraak: 22 maart 2010</p>	<p>Plaatsing/ overplaatsing extern ongelijk regime, gelijk beveiligingsniveau niet EBI of longstay</p>	<p>Verzoek tot overplaatsing vanuit BGG naar gevangenis met regime van algehele gemeenschap afgewezen. De omtrent klagers gedrag en verloop van diens detentie verstrekte gegevens in redelijkheid aangemerkt als contra-indicatie voor plaatsing in regime van algehele gemeenschap. Onvoldoende grond om uitzondering te maken op bestaande beleid dat men bij verzoek tot overplaatsing minimaal een half jaar in het regime moet hebben verbleven. Beroep ongegrond.</p>	<p>blz. 13</p>
<p>Zaaknummer: 09/3685/GB</p> <p>Datum uitspraak: 22 maart 2010</p>	<p>Motiveringsbeginsel; Plaatsing/ overplaatsing extern ongelijk regime, gelijk beveiligingsniveau niet EBI of longstay</p>	<p>In zeer bijzondere gevallen kan gedetineerde in inrichting geplaatst worden, zonder daaraan voorafgaande beslissing van selectiefunctionaris. Plaatsing dient kort daarna bevestigd te worden en gemotiveerd waarom versneld tot plaatsing is overgegaan. In casu volgde onvoldoende gemotiveerde beslissing na een week. Beroep gegrond, geen tegemoetkoming.</p>	<p>blz. 13</p>
<p>Zaaknummer: 09/3616/GB</p> <p>Datum uitspraak: 2 maart 2010</p>	<p>Plaatsing/ overplaatsing extern gelijk regime gelijk beveiligingsniveau niet EBI of longstay</p>	<p>O.g.v. indicatiebesluit overplaatsing naar PPC/ IBA Vught. Klager stelt gebaat te zijn bij spoedige plaatsing in een GGZ-instelling. Beslissing dat dit eerst in de laatste 18 maanden van detentie kan worden gerealiseerd is kennelijk gebaseerd op het Toetsingskader "Vernieuwing forensische zorg in een strafrechtelijk kader". Dat toetsingskader levert niet een dwingend kader voor selectiefunctionaris op. Beslissing derhalve onvoldoende gemotiveerd. Beroep gegrond en opdracht tot nieuwe beslissing.</p>	<p>blz.</p>

<p>Zaaknummer: 09/2571/JM</p> <p>Datum uitspraak: 15 maart 2010</p>	<p>Medische verzorging medicatieverstrekking</p>	<p>Voor behandeling met libidoremmende middelen is 'informed consent' nodig. I.c. was extra aandacht vereist nu het een jeugdige met beneden gemiddelde intelligentie betreft. Nu medische onderzoeken onvoldoende in het begin en in het geheel niet tijdens het gebruik hebben plaatsgevonden, kunnen bijwerkingen van Androcur niet worden gevolgd. Dit klemt te meer nu het een in ontwikkeling zijnde jongvolwassene betreft. Beroep gegrond en tegemoetkoming € 100,=.</p>	<p>blz. 16</p>
---	--	--	----------------

Zaaknummer:

09/3341/GA

Datum uitspraak:

12 maart 2010

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Bol, mr. A.T.
Schudel, prof.dr. W.J.
Maes, mr. H.M.J.D. (secr.)

Beklagcommissie
beklagcommissie bij de individuele
behandelafdeling (IBA) van de p.i. Haaglanden
te Den Haag

Trefwoorden:

Persoonlijke verzorging;
Ontvankelijkheid materieel;
Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Pbw art. 44, 60

Samenvatting:

Nu beklag ziet op uitvoering van algemene regel (verstrekking van halalmaaltijden) is klager ontvankelijk in beklag. Verstrekking van halalmaaltijden aan gedetineerden die daar op grond van geloof of levensovertuiging geen prijs op stellen is in strijd met de wet. Beroep en beklag van klager in zoverre gegrond. Tegemoetkoming € 40,=.

Rechtsoverwegingen:

Klager heeft bij onderdeel c van het beklag nog aangevoerd dat hij van mening is dat er in dit geval sprake zou moeten zijn van een openbare zitting.

De beroepscommissie verstaat dit als een verzoek om het beroep in het openbaar te behandelen.

In beginsel vindt de behandeling van klaagen beroepschriften niet in het openbaar plaats. Artikel 62, vierde lid, van de Pbw, biedt onder omstandigheden de mogelijkheid om die behandeling wel in het openbaar plaats te laten vinden. Nu klager geen bijzondere omstandigheden naar voren heeft gebracht op grond waarvan van de hoofdregel, te weten een besloten behandeling, zou moeten worden afgeweken, moet het verzoek om een openbare behandeling worden afgewezen.

Hetgeen in beroep ten aanzien van de onderdelen a en b is aangevoerd, kan – voor zover een en ander is komen vast te staan – niet leiden tot een andere uitspraak dan die van de beklagcommissie. Het beroep tegen deze onderdelen van de uitspraak zal daarom ongegrond worden verklaard.

Ten aanzien van onderdeel c van het beklag geldt voorts het volgende. Als onweersproken is vast komen te staan dat klager, die geen moslim is, maaltijden verstrekt krijgt die volgens de voor halalmaaltijden geldende regels en procedure zijn bereid. De beklagcommissie heeft klager niet-ontvankelijk verklaard in zijn beklag, omdat dit een voor alle in de inrichting verblijvende gedetineerden geldende algemene regel zou betreffen. Dit is onjuist nu het beklag (ook) betrekking heeft op de uitvoering van deze regel, waarbij klager stelt in zijn mensenrechten te zijn geschonden.

Voor de beoordeling door de beroepscommissie is van belang of uitvoering van deze regel strijdigheid oplevert met hogere regelgeving. Naar het oordeel van de beroepscommissie is dat het geval. In artikel 44, derde lid, van de Pbw, is immers bepaald dat de directeur er zorg voor draagt dat bij de verstrekking van voeding zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de godsdienst of levensovertuiging van

de gedetineerden. De Minister heeft bij wijze van nadere uitleg bij brief (met kenmerk 5612272/09/DSP) van 18 augustus 2009 naar aanleiding van Kamervragen – onder meer – het volgende opgemerkt. “In de penitentiaire inrichtingen verblijven gedetineerden met uiteenlopende religies en levensovertuigingen. Uitgangspunt daarbij is dat de vrijheid van geweten, godsdienst en levensovertuiging van eenieder moeten worden gerespecteerd. Hieronder vallen ook uitdrukkelijk die personen die niet religieus zijn. Een verplichting voor gedetineerden om halal te eten, is niet met dit principe in overeenstemming.”

Gelet op het vorenstaande kan de uitspraak van de beklagcommissie ten aanzien van onderdeel c van het beklag niet in stand blijven en dient klager in zoverre alsnog ontvankelijk te worden verklaard in zijn klacht. Nu het verstrekken van uitsluitend halalvoeding aan gedetineerden die hebben aangegeven daarop op gronden van geloof of levensovertuiging geen prijs te stellen in strijd is met het wettelijk voorschrift van artikel 44, derde lid, van de Pbw, moet de klacht gegrond worden verklaard. De omstandigheid dat de contracten met de cateraar centraal worden afgesloten maken dit oordeel niet anders.

De beroepscommissie acht termen aanwezig voor het toekennen van een financiële tegemoetkoming. Zij zal de hoogte daarvan vaststellen op € 40,=.

Zaaknummer:

09/2956/GA

Datum uitspraak:

5 maart 2010

Beroepscommissie:

Wild, mr. A.H. de

Heijs, mr. H.
Rutten, mr. M.A.G.;
Lispert, mr. I. (secr.)

Beklagcommissie
beklagcommissie bij het huis van bewaring
(h.v.b.) / ISD Rotterdam

Trefwoorden:

Telefoon

Artikelen:

Pbw art. 39

Samenvatting:

Van gedetineerde mag toelichting verlangd worden om noodzaak telefonisch contact met advocaat aannemelijk te maken. Marginale toetsingsbevoegdheid directeur vwb noodzaak. Geen steun in het recht voor stelling directeur dat klager schriftelijk noodzaak moet aantonen en behandeling (straf)zaak aanstaande dient te zijn. Gelet op de desgevraagd summiere toelichting van klager bij het verzoek, is het beroep van klager ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Op grond van het bepaalde in artikel 39, vierde lid, Pbw, dient de gedetineerde, kort gezegd en onder meer, in staat te worden gesteld met zijn advocaat telefonisch contact te hebben, indien hiervoor de noodzaak en de gelegenheid bestaat.

In de onderhavige zaak gaat het om de vraag welke eisen mogen worden gesteld aan het vaststellen, respectievelijk aannemelijk maken, van het bestaan van de noodzaak van telefonisch contact van de gedetineerde met diens advocaat. Naar het oordeel van de beroepscommissie komt de directeur bij het vaststellen van de noodzaak van telefonisch contact van de gedetineerde met diens advocaat slechts een marginale toetsingsbevoegdheid toe, die bovendien geen betrekking kan hebben op de

inhoud van de (straf)zaak van de gedetineerde. Van de gedetineerde mag wel verlangd worden dat hij, indien daartoe -bijvoorbeeld gelet op de frequentie van de verzoeken van de gedetineerde om telefonisch contact met zijn advocaat- in redelijkheid aanleiding bestaat, een toelichting geeft teneinde de noodzaak van het telefonisch contact met zijn advocaat aannemelijk te maken. De stellingname van de directeur dat de gedetineerde het bestaan van de noodzaak dient aan te tonen aan de hand van schriftelijke bescheiden vindt geen steun in het recht. Hetzelfde geldt voor de stelling van de directeur dat -zakelijk weergegeven- voor het bestaan van de noodzaak van telefonisch contact van de gedetineerde met diens advocaat, vereist is dat de behandeling van de (straf)zaak aanstaande is.

In het onderhavige geval is evenwel voldoende aannemelijk geworden, dat klager naar aanleiding van zijn verzoekbriefjes slechts heeft medegedeeld dat het “om zijn revisiezaak ging”. Gelet hierop kon de directeur in redelijkheid, en marginaal toetsend, tot het oordeel komen dat het bestaan van de noodzaak voor klager om -buiten de reguliere beltijd om- telefonisch contact te hebben met zijn advocaat, niet aannemelijk was.

Het beroep is daarom ongegrond. De uitspraak van de beklagcommissie zal worden bevestigd.

Zaaknummer:

09/2983/GA

Datum uitspraak:

4 maart 2010

Beroepscommissie:

Oostveen, mr. J.J. van

Vegter, mr. P.C.

Rutten, mr. M.A.G.

Kersten, L. (secre.)

Beklagcommissie

beklagcommissie bij het detentiecentrum

Alphen aan den Rijn

Trefwoorden:

Bezoek

Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Regeling Model huisregels art. 3.8.1;

Pbw art. 38

Samenvatting:

Onweersproken is dat in aangeboden spreekkamer voor bezoek zonder toezicht voorzieningen als bed, toilet of kraan ontbreken. Nu de gegrondverklaring van klagers klacht en de toegekende tegemoetkoming uitgaan van een door de beroepscommissie niet geschikt geoordeelde ruimte, is het beroep ontvankelijk en gegrond, mede omdat ontbreken van passende ruimte aan directeur wordt toegerekend. Tegemoetkoming € 25,=.

Rechtsoverwegingen:

De beklagcommissie heeft geoordeeld dat de directeur onredelijk en onbillijk jegens klager heeft gehandeld door hem niet in de gelegenheid te stellen gebruik te maken van de daartoe aangepaste ruimte voor het ontvangen van bezoek zonder toezicht. Het beklag is gegrond verklaard en klager is een tegemoetkoming toegekend van één uur extra bezoek zonder toezicht.

Klager heeft niet weersproken aangevoerd dat in de spreekkamer die in de inrichting is aangeboden voor bezoek zonder toezicht voorzieningen als een bed, toilet of kraan ontbreken. Daardoor voldoet die ruimte niet aan de vereisten waarop de Regeling model huisregels penitentiaire inrichtingen doelt met de omschrijving een voor bedoeld bezoek “geschikt bevonden en ingerichte ruimte in de inrichting”. De beroepscommissie is van

oordeel dat, nu de gegroundverklaring van klagers klacht en de toegekende tegemoetkoming uitgaan van een door de beroepscommissie niet geschikt geoordeelde ruimte, het beroep tegen de desbetreffende uitspraak ontvankelijk en geground verklaard dient te worden, mede omdat het ontbreken van een passende ruimte aan de directeur wordt toegerekend. Het vorenstaande leidt tot na te melden uitspraak.

Zaaknummer:

09/1926/GA

Datum uitspraak:

2 maart 2010

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Coumans, mr. A.G.
Diepenhorst, L.;
Maes, mr. H.M.J.D. (secr.)

Beklagcommissie
alleensprekende beklagrechtter bij de p.i. Vught

Trefwoorden:

Vervoer
Ontvankelijkheid formeel
Ontvankelijkheid materieel

Artikelen:

Pbw art. 60

Samenvatting:

Klachten zijn tijdig ingediend.
Beslissingen waarover wordt geklaagd, beveiligingsmaatregelen tijdens het vervoer van klager, betreffen geen beklagwaardige beslissingen van de directeur. Klager is om die reden alsnog niet-ontvankelijk in beklag.

Rechtsoverwegingen:

De beroepscommissie kan zich niet verenigen

met de beoordeling van het beklag door de beklagrechtter. Naar het oordeel van de beroepscommissie heeft klager tijdig – te weten binnen zeven dagen nadat de bestreden beveiligingsmaatregelen op hem werden toegepast – klaagschriften ingezonden aan de beklagrechtter. De beroepscommissie acht het aannemelijk dat vanuit de inrichting verzonden post er enige dagen over doet alvorens deze de beklagrechtter bereikt. Onder deze omstandigheden is de geringe termijnoverschrijding redelijkerwijs niet zodanig, dat van een verzuim als bedoeld in artikel 61, vijfde lid, van de Pbw, kan worden gesproken. Met betrekking tot onderdeel c van het beklag is duidelijk geworden dat dit betreft een beklag tegen een maatregel genomen op 19 mei 2009. Het beklag moet zijn gedateerd 20 mei 2009 en is op 25 mei 2009 ontvangen. In zoverre is klager mitsdien ontvankelijk in zijn beklag.

De beroepscommissie zal op voornoemde gronden de uitspraak van de beklagrechtter vernietigen. Naar het oordeel van de beroepscommissie kan klager – zij het om andere redenen – niet worden ontvangen in zijn beklag.

Klager klaagt over het toepassen van beveiligingsmaatregelen tijdens transport door de Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O). De directeur heeft ter zitting van de beroepscommissie uitdrukkelijk verklaard dat hij slechts bevoegd is tot het – in het kader van de Circulaire Gedetineerden met een vlucht-/maatschappelijk risico (de Circulaire GVM) – nemen van extra beveiligingsmaatregelen binnen de inrichting. Zodra een gedetineerde wordt vervoerd, geeft de coördinator DV&O dan wel de wagencommandant opdracht voor de toe te passen beveiligingsmaatregelen. Dat standpunt van de directeur vindt steun in het bepaalde in artikel 8.3 en in hoofdstuk 9 van de Vervoersinstructie DV&O. Gelet daarop

moet worden geoordeeld dat de beslissingen tot het toepassen van de onderhavige beveiligingsmiddelen geen beslissingen zijn van de directeur als bedoeld in artikel 60, eerste lid, van de Pbw. De beroepscommissie zal het beroep voor wat betreft de niet-ontvankelijkheid ten aanzien van de termijnoverschrijding gegrond verklaren. Op andere gronden dat door de beklagcommissie is aangenomen, verklaart zij klager echter alsnog niet-ontvankelijk in zijn beklag.

Zaaknummer:

09/1002/GA en 09/1021/GA (eindbeslissing)

Datum uitspraak:

1 maart 2010

Beroepscommissie:

Vegter, mr. P.C.
Balkema, mr. J.P.
Fiselier, dr. J.P.S.;
Maes, mr. H.M.J.D. (secr.)

Beklagcommissie

beklagcommissie bij de locatie De Schie te Rotterdam

Trefwoorden:

Zorgplicht niet betrachten;
Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Pbw art. 68

Samenvatting:

Beklag i.v.m. nog steeds niet hebben van passend kunstgebit gegrond verklaard. Beroepscommissie heeft in tussenbeslissing beslist dat er aanleiding is voor toekenning van financiële tegemoetkoming. Die wordt vastgesteld op basis van werkelijk te maken financiële kosten en voor door klager

ondervonden ongemak. Beroep van directeur gegrond voor zover hem is opgedragen klager nieuw kunstgebit te verstrekken. Beroep van klager gegrond en toekenning van tegemoetkoming van € 100,=.

Rechtsoverwegingen:

In haar tussenbeslissing van 20 november 2009 heeft de beroepscommissie beslist dat er redenen bestaan voor het toekennen van een financiële tegemoetkoming. De raadvrouw is in de gelegenheid gesteld opgave te doen van de daadwerkelijk gemaakte kosten. Zij heeft in haar brief van 11 februari 2010 de door klager nog te maken kosten voor een nieuw kunstgebit als volgt toegelicht. Op grond van klagers ziektekostenverzekering zal 75% van de totale kosten worden vergoed door de verzekering. Van de resterende 25% van die totale kosten wordt 80% vergoed. De totale kosten zullen volgens opgave van de behandelend tandarts uit 2009, € 861,55 bedragen. Na aftrek van de vergoeding door de verzekering resteert een bedrag van € 43,00. Dit bedrag, dat door klager zal moeten worden betaald, zal iets hoger uitvallen omdat de prijs in 2010 iets hoger zal zijn dan in 2009 geschat werd. Op grond van het vorenstaande zal de beroepscommissie de tegemoetkoming, voor de door klager te betalen kosten en voor het door hem ondervonden ongemak vaststellen op € 100,=.

Zaaknummer:

09/3363/GA

Datum uitspraak:

22 februari 2010

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Bol, mr. A.T.
Schudel, prof.dr. W.J.
Maes, mr. H.M.J.D. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de individuele behandelafdeling (IBA) van de penitentiaire inrichtingen Haaglanden te Den Haag

Trefwoorden:

Ordemaatregel afzondering; Ordemaatregel aanleiding

Artikelen:

Pbw art. 24

Samenvatting:

Tutoyeren van klager door een personeelslid is, gelet op uitgangspunt van respectvolle bejegening, in beginsel niet wenselijk. Omstandigheid dat een personeelslid dit toch gedaan heeft ondanks klagers verzoek dit niet te doen, rechtvaardigt echter klagers reactie - spugen naar dat personeelslid - niet. Oplegging van ordemaatregel is daarom niet onredelijk of onbillijk. Beroep van klager ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Ten aanzien van onderdeel a:

De beroepscommissie stelt vast dat onweersproken is dat klager aan een personeelslid van de inrichting heeft verzocht hem niet te tutoyeren. Toen dit personeelslid dit in weerwil van dat verzoek toch deed, heeft klager naar dat personeelslid gespuugd. Naar aanleiding van dat spugen is aan klager de onderhavige ordemaatregel opgelegd. Op zich dient het personeel - zoals ook door de directeur is gesteld - de in de inrichting verblijvende gedetineerden respectvol te benaderen. Daaronder valt in beginsel ook het niet tutoyeren van de gedetineerden. Tutoyeren is pas behoorlijk indien de verhouding tussen het personeelslid en de individuele gedetineerde dit toelaat.

Hoewel op zich valt te betreuren dat het betreffende personeelslid zich niet aan die

'gedragscode' heeft gehouden, rechtvaardigt dat niet de door klager daarop gegeven reactie. Door die reactie, het spugen naar een personeelslid, is de orde in de inrichting zodanig verstoord, dat daardoor de oplegging van de onderhavige ordemaatregel - bij afweging van alle in aanmerking komende belangen - niet als onredelijk of onbillijk moet worden aangemerkt. Van een te laat uitreiken van de mededeling is de beroepscommissie niet gebleken. Hetgeen in beroep ten aanzien van dit onderdeel van het beklag naar voren is gebracht kan - voor zover een en ander is komen vast te staan - daarom in zoverre niet leiden tot een andere uitspraak dan die van de beklagcommissie. Het beroep zal ten aanzien van dit onderdeel van het beklag ongegrond worden verklaard.

Ten aanzien van onderdeel b:

Hetgeen in beroep te aanzien van dit onderdeel van het beklag is aangevoerd kan naar het oordeel van de beroepscommissie niet tot een andere beslissing leiden dan die van de beklagcommissie. Ook dit onderdeel van het beroep zal derhalve ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

10/0314/GB

Datum uitspraak:

23 maart 2010

Beroepscommissie:

Balkema, mr. J.P.

Rutten, mr. M.A.G.

Fiselier, dr. J.P.S.

Maes, mr. H.M.J.D. (secr.)

Trefwoorden:

Plaatsing/overplaatsing extern gelijk regime gelijk beveiligingsniveau niet EBI of longstay

Artikelen:

Pbw art. 18

Samenvatting:

Plaatsing in z.b.b.i. buiten regio i.v.m. wachtlijsten voor inrichtingen dichterbij. Het zonder nadere motivering klager niet (tevens) op wachtlijst plaatsen voor inrichting in regio wordt in de laatste fase van detentie niet begrijpelijk geacht. Beroep gegrond en opdracht tot nieuwe beslissing.

Rechtsoverwegingen:

4.1. Op grond van artikel 2 van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden, komen voor plaatsing in een zeer beperkt beveiligde inrichting in aanmerking gedetineerden die een te verwaarlozen vlucht- of maatschappelijk risico vormen, aan wie een vrijheidsstraf van tenminste zes maanden is opgelegd, ten minste de helft van de opgelegde vrijheidsstraf hebben ondergaan, geen veroordelingen tot betaling van een geldboete of geldbedrag van meer dan € 226,= hebben openstaan, een strafrestant hebben van ten minste zes weken en ten hoogste zes maanden en beschikken over een aanvaardbaar verlofadres.

4.2. In de toelichting op dit artikel (Stcrt. 2000,176) staat dat bij de plaatsing in zeer beperkt en beperkt beveiligde inrichtingen de beoordeling of de gedetineerde geschikt is tot terugkeer in de samenleving een belangrijke rol speelt. Indicator bij de beoordeling daarvan is of de gedetineerde reeds eerder tijdens de huidige detentie met goed resultaat bewegingsvrijheid (onbegeleid) buiten de inrichting heeft genoten (algemeen verlof, schorsing van de preventieve hechtenis, incidenteel verlof, strafonderbreking), alsmede of zich daarna omstandigheden hebben voorgedaan die aan deze indicator ernstig afbreuk doen. Gelet op het open karakter van de inrichting of afdeling spelen de aard, zwaarte en achtergrond van het gepleegde delict

en de persoonlijkheid van de gedetineerde een rol bij de beoordeling of betrokkene geschikt is voor plaatsing in een zeer beperkt of beperkt beveiligde inrichting of afdeling.

4.3. De beroepscommissie begrijpt dat het beroep is ingediend omdat klager zich niet kan verenigen met de huidige plaats waar de detentie ten uitvoer wordt gelegd. De selectiefunctionaris heeft aangevoerd dat plaatsing in een inrichting van klagers voorkeur enerzijds op problemen stuit omdat daarvoor lange wachtlijsten gelden en dat klager anderzijds de noodzaak voor een dergelijke overplaatsing niet aannemelijk heeft gemaakt omdat hij geen bezwaarschrift heeft ingediend tegen de beslissing om hem in de locatie Niendure te plaatsen.

Gelet op het beleid van het gevangeniswezen om in de eindfase van de detentie meer gewicht toe te kennen aan de regionalisering, verdraagt de beslissing klager, van wie zijn relaties in de regio Rotterdam wonen, in Niendure te plaatsen zich niet met dat beleid. Het bestaan van wachtlijsten voor de inrichtingen in de regio van klagers woonplaats kan een grond opleveren klager daar wel te plaatsen omdat er anders geen sprake zou kunnen zijn van plaatsing in een z.b.b.i. Zonder nadere motivering is echter niet begrijpelijk te achten waarom klager niet tevens op de wachtlijst voor de inrichting(en) in zijn regio geplaatst kon worden om zo te bereiken dat waar mogelijk aan de in dezen bestaande bedoeling van regionalisering beantwoord zou kunnen worden. Nu in de gegeven motivering aan dit aspect geen aandacht is geschonken, dient het beroep tegen de bestreden beslissing gegrond te worden verklaard. Derhalve dient de bestreden beslissing te worden vernietigd. De selectiefunctionaris zal worden opgedragen een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van deze uitspraak binnen een termijn van twee weken na ontvangst daarvan.

De beroepscommissie acht geen termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming.

Zaaknummer:

10/0101/GB

Datum uitspraak:

22 maart 2010

Beroepscommissie:

Balkema, mr. J.P.
Rutten, mr. M.A.G.
Fiselier, dr. J.P.S.;
Alff, van L. (secr.)

Trefwoorden:

Plaatsing/overplaatsing extern ongelijk regime, gelijk beveiligingsniveau niet EBI of longstay

Artikelen:

Pbw art. 18

Samenvatting:

Verzoek tot overplaatsing vanuit BGG naar gevangenis met regime van algehele gemeenschap afgewezen. De omtrent klagers gedrag en verloop van diens detentie verstrekte gegevens in redelijkheid aangemerkt als contra-indicatie voor plaatsing in regime van algehele gemeenschap. Onvoldoende grond om uitzondering te maken op bestaande beleid dat men bij verzoek tot overplaatsing minimaal een half jaar in het regime moet hebben verbleven. Beroep ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

4.1. De bestreden beslissing houdt in dat beleid bij een verzoek tot overplaatsing is dat “men minimaal een half jaar in het regime moet verblijven alvorens men in aanmerking komt voor overplaatsing in een ander regime dan wel

Penitentiaire Inrichting”. In de penitentiaire regelgeving is geen grondslag voor het aannemen van een dergelijke termijn te vinden. Dat de selectiefunctionaris van bedoelde termijn uitgaat, acht de beroepscommissie mede tegen de achtergrond van artikel 18, vierde lid, van de Pbw niet onbegrijpelijk. Daarbij dient te worden aangetekend dat bij de motivering van de afwijzing van een binnen bedoelde zes maanden gedaan verzoek moet worden aangegeven waarom er geen reden is een uitzondering op het bestaande beleid te maken.

4.2. Een (al dan niet onherroepelijk) tot gevangenisstraf veroordeelde dient te worden geplaatst in een inrichting met een regime van algehele gemeenschap, tenzij hiervoor op grond van de persoonlijkheid en/of het gedrag van de betrokkene gewichtige contra-indicaties bestaan. De selectiefunctionaris heeft de omtrent klagers gedrag en het verloop van diens detentie verstrekte gegevens in redelijkheid kunnen aanmerken als een contra-indicatie in bovenbedoelde zin, welke onvoldoende grond vormen een uitzondering te maken op het bestaande beleid. Derhalve kan de beslissing om klagers verzoek naar de gevangenis De Berg af te wijzen, niet als onredelijk of onbillijk worden aangemerkt. De beroepscommissie zal het beroep daarom ongegrond verklaren.

Zaaknummer:

09/3685/GB

Datum uitspraak:

22 maart 2010

Beroepscommissie:

Balkema, mr. J.P.
Rutten, mr. M.A.G.
Fleers, dr. G.J.
Dwarka, mr. S.S. (secr.)

Trefwoorden:

Motiveringsbeginsel

Plaatsing/overplaatsing extern ongelijk regime, gelijk beveiligingsniveau niet EBI of longstay

Artikelen:

Pbw art. 15, 17

Samenvatting:

In zeer bijzondere gevallen kan gedetineerde in inrichting geplaatst worden, zonder daaraan voorafgaande beslissing van selectiefunctionaris. Plaatsing dient kort daarna bevestigd te worden en gemotiveerd waarom versneld tot plaatsing is overgegaan. In casu volgde onvoldoende gemotiveerde beslissing na een week. Beroep gegrond, geen tegemoetkoming.

Rechtsoverwegingen:

4.1. De beroepscommissie acht zich op basis van de stukken voldoende ingelicht om op het beroep te beslissen en wijst het verzoek van klager om het beroep mondeling toe te lichten af.

4.2. In beroep wordt namens klager aangevoerd dat de bestreden beslissing in strijd is met artikel 17, eerste lid, van de Pbw nu de gewraakte plaatsing van klager niet is voorafgegaan door een plaatsingsbeschikking van de selectiefunctionaris. Tevens wordt aangevoerd dat de bestreden beslissing in strijd is met artikel 15, derde lid, van de Pbw nu de selectiefunctionaris niet tot de overplaatsing heeft besloten omdat deze niet van de plaatsing op de hoogte was.

4.3. Beide in beroep aangevoerde bezwaren komen erop neer dat de plaatsing van klager buiten de selectiefunctionaris om heeft plaatsgevonden. De selectiefunctionaris is in de Pbw als enige aangewezen om te beslissen over de plaatsing van gedetineerden. Dat sluit echter niet uit dat in zeer bijzondere gevallen

een plaatsing van een gedetineerde plaatsvindt zonder dat aan die plaatsing een beslissing van de selectiefunctionaris ten grondslag ligt. In een dergelijk geval zal in de kort na de plaatsing te geven beslissing van de selectiefunctionaris die plaatsing bevestigd moeten worden waarbij gemotiveerd zal moeten worden waarom de bijzonderheden van het geval vereisten dat versneld tot plaatsing is overgegaan.

4.4. De bestreden beslissing is als volgt gemotiveerd:

“U heeft helemaal gelijk dat u voor een plaatsing in een inrichting een beschikking dient te ontvangen. U heeft dit voorafgaand aan uw plaatsing in de FOBA niet gehad. Soms kan de dwingende noodzaak van een dergelijke plaatsing leiden tot een daadwerkelijke plaatsing en wordt vervolgens daarna de zaak schriftelijk afgedaan. Zo ook in uw geval. U bent op 17-12-2009 al geplaatst. Op het moment van afhandeling, 14-12-2009, was er informatie voorhanden dat u niet langer kon functioneren in een reguliere inrichting en dat u naar aanleiding van gedragsdeskundige informatie in de FOBA bent geplaatst.”

4.5. De gegeven motivering voldoet niet aan de daaraan te stellen eisen nu niet wordt aangegeven waarom eerst een week na de plaatsing door de selectiefunctionaris een beschikking wordt gegeven en de gegeven motivering onvoldoende inzicht geeft waarom hier sprake was van een zeer bijzonder geval als hiervoor onder 4.3. bedoeld.

4.6. Het beroep tegen de bestreden beslissing dient derhalve, zij het op andere dan de namens klager aangevoerde gronden, gegrond te worden verklaard. De beroepscommissie is van oordeel dat er geen termen zijn om klager in aanmerking te laten komen voor een tegemoetkoming. De beroepscommissie zal in dit geval volstaan met de gegrondverklaring van het beroep en geen

opdracht aan de selectiefunctionaris geven om een nieuwe beschikking te geven nu klager inmiddels is overgeplaatst naar de p.i. De Schie te Rotterdam.

Zaaknummer:

09/3616/GB

Datum uitspraak:

2 maart 2010

Beroepscommissie:

Balkema, mr. J.P.
Rutten, mr. M.A.G.
Fleers, dr. G.J.
Alff, van L. (secr.)

Trefwoorden:

Plaatsing/overplaatsing extern gelijk regime
gelijk beveiligingsniveau niet EBI of longstay

Artikelen:

Pbw art. 17

Samenvatting:

O.g.v. indicatiebesluit overplaatsing naar PPC/ IBA Vught. Klager stelt gebaat te zijn bij spoedige plaatsing in een GGZ-instelling. Beslissing dat dit eerst in de laatste 18 maanden van detentie kan worden gerealiseerd is kennelijk gebaseerd op het Toetsingskader "Vernieuwing forensische zorg in een strafrechtelijk kader". Dat toetsingskader levert niet een dwingend kader voor selectiefunctionaris op. Beslissing derhalve onvoldoende gemotiveerd. Beroep gegrond en opdracht tot nieuwe beslissing.

Rechtsoverwegingen:

Bij regeling van de Staatssecretaris van Justitie van 9 december 2009, nr. 5589296/09/DJI, is de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden (hierna: de Regeling) gewijzigd in verband met het creëren van het Penitentiair

Psychiatrisch Centrum voor de bijzondere opvang van gedetineerden die forensische zorg behoeven. De wijziging is gepubliceerd in de Staatscourant van 30 december 2009 (nr. 19971) en op 1 januari 2009 in werking getreden. Deze regeling van 9 december 2009 was ten tijde van de selectie van klager voor plaatsing in een PPC-regime nog niet van kracht.

De selectiefunctionaris heeft klager bij beslissing van 10 december 2009 geselecteerd voor het PPC HvB/Gev IBA Man te Vught. De laatste bestemmingsaanwijzing van 1 augustus 2009, nr 5612565/09/DJI, voor de penitentiaire inrichtingen (p.i.) Vught kent niet een dergelijke afdeling of inrichting. De selectiebeslissing is derhalve voor zover deze ziet op de plaatsing in het PPC niet in overeenstemming met de geldende bestemmingsaanwijzing. Waar in de plaatsingsbeslissing tevens wordt vermeld dat er sprake is van een plaatsing in een Individuele Begeleidingsafdeling (IBA) moet bij de beoordeling van het beroep worden nagegaan of de plaatsing van klager voldoet aan de voor de IBA geldende criteria.

Klager verblijft feitelijk in unit 3 van de p.i. Vught. Unit 3 is aangewezen als afdeling voor bijzondere opvang als bedoeld in artikel 15 van de Regeling. Op grond van dit artikel kunnen in de IBA gedetineerden worden geplaatst die vanwege een psychiatrische stoornis, een persoonlijkheidsstoornis dan wel psychosociale problematiek extra begeleiding behoeven en zich niet kunnen handhaven in een reguliere inrichting of afdeling.

Op 2 december 2009 is ten aanzien van klager een indicatiebesluit afgegeven door de psycholoog Van Baer van het NIFP. Met dit besluit wordt richting gegeven aan de noodzakelijke behandeling, de verblijfsintensiteit en het beveiligingsniveau. Klagers detentie is tot nu toe moeizaam

verlopen, waarbij sprake is geweest van grote gespannenheid, angst, boosheid en onmachtsgedoevens resulterend in verzet en suïcidale uitlatingen. Omdat men op verschillende zorgafdelingen herhaaldelijk is vastgelopen in de begeleiding van klager, is hij bij het NIFP aangemeld voor plaatsing in een GGZ-instelling met specialistische kennis op het gebied van zijn problematiek. In de laatste 18 maanden van zijn detentie zou opnieuw gekeken kunnen worden naar plaatsing in de GGZ. Er is sprake van horizontale overplaatsing naar unit 3 van de p.i. Vught aangezien dit de regio van herkomst is en dit de overgang naar behandeling in de GGZ in die regio vergemakkelijkt. Klager stelt dat er op zo kort mogelijke termijn moet worden overgegaan tot plaatsing in een GGZ-instelling. De beslissing dat dit eerst in de laatste 18 maanden van de detentie kan worden gerealiseerd, is kennelijk gebaseerd op het Toetsingskader “Vernieuwing forensische zorg in een strafrechtelijk kader”. Dat toetsingskader levert niet een dwingend kader voor de selectiefunctionaris op zodat zonder nadere motivering waarom voor klager de mogelijkheid dient te ontbreken om eerder in een GGZ-instelling geplaatst te worden, de bestreden beslissing onvoldoende met redenen is omkleed en het daartegen ingestelde beroep gegrond verklaard moet worden. Derhalve dient de bestreden beslissing te worden vernietigd. De selectiefunctionaris zal worden opgedragen een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van deze uitspraak binnen een termijn van twee weken na ontvangst daarvan. De beroepscommissie acht geen termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming.

Zaaknummer:

09/2571/JM

Datum uitspraak:

15 maart 2010

Beroepscommissie:

Calkoen-Nauta, mr. J.
Kleipool, L.E.M.
Schudel, prof.dr. W.J.;
Bruin, mr. S.A.H. de (secr.)

Trefwoorden:

Medische verzorging medicatieverstrekking

Artikelen:

Bij art. 55 lid 2

Samenvatting:

Voor behandeling met libidoremmende middelen is ‘informed consent’ nodig. I.c. was extra aandacht vereist nu het een jeugdige met beneden gemiddelde intelligentie betreft. Nu medische onderzoeken onvoldoende in het begin en in het geheel niet tijdens het gebruik hebben plaatsgevonden, kunnen bijwerkingen van Androcur niet worden gevolgd. Dit klemt te meer nu het een in ontwikkeling zijnde jongvolwassene betreft. Beroep gegrond en tegemoetkoming € 100,=.

Rechtsoverwegingen:

In artikel 55, tweede lid, Rjj is de term medisch handelen omschreven. Deze omschrijving is bepalend voor de beoordeling door de beroepscommissie van het handelen waartegen de klacht is gericht. De beroepscommissie kan een klacht gegrond verklaren als sprake is van

- enig handelen of nalaten dat in strijd is met de zorg die de inrichtingsarts in die hoedanigheid behoort te betrachten ten opzichte van de jeugdige, met betrekking tot wiens gezondheidstoestand hij bijstand verleent of zijn bijstand is ingeroepen, of
- enig ander handelen of nalaten dat in strijd is met het belang van een goede uitoefening van de individuele gezondheidszorg.

Ingevolge artikel 55, eerste lid, Rjj kan de jeugdige een beroepschrift indienen tegen het medisch handelen van de inrichtingsarts. In de Nota van toelichting op artikel 55 Rjj wordt aangegeven dat onder inrichtingsarts niet alleen de huisarts, maar ook de aan de inrichting verbonden tandarts en psychiater verstaan worden.

De beroepscommissie overweegt dat medicamenten die aangrijpen op het hormonale systeem ernstige en op den duur onaanvaardbare bijeffecten kunnen hebben. Voorts werken deze medicamenten niet altijd zoals beoogd. Daarom is voor en bij gebruik van deze medicamenten een uitgebreide medische en endocrinologische screening vooraf en een nauwlettend volgen van diverse biometrische parameters tijdens de behandeling noodzakelijk. De bijwerkingen van deze behandelingen moeten worden besproken met de patiënt voordat met de behandeling wordt gestart. Er moet immers sprake zijn van 'informed consent'. Dat betekent toestemming van de patiënt op grond van goede informatie. Dit proces van verkrijgen van toestemming kan in de setting van een j.j.i., waar de vrijwilligheid betrekkelijk is, problematisch zijn. In dit geval was bovendien extra aandacht vereist bij het bereiken van een dergelijk consent, omdat het een jeugdige betreft met een beneden gemiddelde intelligentie. De beroepscommissie ziet geen aanleiding om te betwijfelen dat het medicijngebruik besproken is met klager. Nu echter tijdens het gebruik geen vervolgonderzoeken zijn verricht kunnen de voor- en nadelen van het gebruik niet, in elk geval niet voldoende aan de orde zijn gesteld in de gesprekken met klager. De medische uitslagen die bij de beslissing over doorgaan met gebruik hadden moeten worden meegewogen waren immers niet aanwezig en niet bekend.

Nu dergelijke medische onderzoeken

onvoldoende in het begin en in het geheel niet tijdens het gebruik hebben plaatsgevonden kunnen de hoofd- en bijwerkingen van het aan klager voorgeschreven middel Androcur niet worden gevolgd. Dit klemt des te meer nu het een in ontwikkeling zijnde jong volwassene betreft. Klager was 19 jaar toen hij met het gebruik van dit middel startte.

Het voorgaande in onderling verband en samenhang gezien komt de beroepscommissie tot het oordeel dat er sprake is van handelen of nalaten, zoals hierboven onder a. of b. beschreven. Het beroep zal daarom gegrond worden verklaard.

De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming draagt er door middel van rechtspraak en advies toe bij dat overheid en relevante uitvoeringsorganen voldoende oog houden voor de beginselen van een goede bejegening, alsmede voor de rechtspositie van diegenen, die in het kader van de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen en de bescherming van jeugdigen aan de verantwoordelijkheid van de overheid zijn toevertrouwd.

Colofon

Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming

Postbus 30137

2500 GC Den Haag

Telefoon: (070) 361 93 00

E-mail info@rsj.nl

Info www.rsj.nl